

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoE/45/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3517204317
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mandáček
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3517204317.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mandáčka a sudkýň Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Sopkovej v exekučnej veci oprávneného: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, zastúpeného: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., IČO: 36 613 843, so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, proti povinnému: R. Y., bytom L. C. nad E., P. XX, o vymoženie 1.699,54 eur s príslušenstvom, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 5Er/554/2017-21 zo dňa 01. marca 2018, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie, zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 243h ods.1, § 44 ods. 2, 3 Exekučného poriadku, § 52, § 53, 54 Občianskeho zákonníka, § 73 ods. 3, 4 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, príslušné ustanovenia Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Ďalej uviedol, že oprávnený sa domáhal vykonania exekúcie proti povinnému na podklade exekučného titulu, ktorým je Rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž sp.zn. SRSAspA 01335/15 zo dňa 20.06.2016.

2. V predmetnej exekučnej veci sa vymáha plnenie zo zmluvy uzatvorenej dňa 18.06.2005, na základe ktorej boli právnym predchodcom oprávneného povinnému poskytnuté peňažné prostriedky vo forme úverového rámca na karte, ktoré sa povinný zaviazal vrátiť spolu s celkovými nákladmi spojenými s poskytnutím úveru v pravidelných mesačných splátkach. Podľa súdu prvej inštancie mala zmluva charakter vopred pripraveného a predtlačeneho formulára, a preto ju vyhodnotil ako zmluvu štandardnú (adhéznou, typovú) spotrebiteľskú zmluvu a vzťah založený zmluvou ako spotrebiteľský. Ďalej uviedol, že skúmaniu rozhodcovského rozsudku musí predchádzať prieskum právomoci rozhodcovského súdu, ktorá sa zakladá rozhodcovskou zmluvou. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva, na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie, či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Súd zistil, že oprávnený uzatvoril s povinným formulárovú rozhodcovskú zmluvu dňa 04.12.2013, súčasne s Dohodou o uznaní záväzku zo dňa 04.12.2013, pričom len ťažko možno predpokladať, že spotrebiteľ si bol vedomý všetkých dôsledkov, ktoré so sebou dojednanie rozhodcovskej zmluvy nesie. Po zvážení všetkých okolností, za ktorých bola zmluva a rozhodcovská zmluva uzavreté mal súd prvej inštancie za to, že rozhodcovská zmluva nebola osobitne dojednaná. Súd na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva napĺňa všetky predpoklady jej neprijateľnosti, a teda v súlade s § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka jej absolútnej neplatnosti, a preto nemôže byť na podklade takejto zmluvy

vydaný rozhodcovský rozsudok spôsobilým exekučným titulom. Z uvedených dôvodov súd v zmysle § 44 Exekučného poriadku ex offo zamietol žiadosť exekútora o udelenia poverenia na vykonanie exekúcie.

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. Uviedol, že súd prvej inštancie nesprávne právne vec posúdil. Poukázal na úpravu spotrebiteľského rozhodcovského konania, zák. č. 335/2014 Z.z., ktorý sprísnil úpravu spotrebiteľského rozhodcovského konania, či už pri uzatváraní samotnej rozhodcovskej zmluvy, ako aj v požiadavkách na vznik a činnosť rozhodcovských súdov a konaní pred nimi. Významnou zmenou bola aj novela Občianskeho zákonníka, ktorá zaviedla ustanovenie § 53 ods. 4 písm. r). Výsledkom procesu úpravy bol zákon o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pričom oprávnený uviedol, že sa podrobil všetkým legislatívnym zmenám a postupoval pri uzatváraní rozhodcovskej zmluvy podľa platných právnych predpisov. Podľa názoru oprávneného v odôvodnení napadnutého rozhodnutia absentuje zdôvodnenie, prečo skutočnosť, že rozhodcovská zmluva má charakter ako formulárová zmluva, sa javí súdu neprijateľné. Napriek tomu, že v čase podpisu predmetnej rozhodcovskej zmluvy nebolo účinné ustanovenie § 3 zákona č. 335/2014 Z.z., táto je uzatvorená na samostatnom dokumente a je ako obsahovo tak aj formálne oddelená od Dohody o uznaní záväzku a o úhrade pohľadávky v splátkach; povinný rozhodcovskú zmluvu podpísal sám a dobrovoľne. Ďalej uviedol, že spotrebiteľ mohol predmetnú zmluvu odmietnuť, čím by zároveň neodmietol žiadne iné zmluvné ustanovenia, keďže sa v danej rozhodcovskej zmluve nenachádzali. Poukázal tiež na skutočnosť, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená po viac ako piatich rokoch od poskytnutia finančných prostriedkov povinnému. Rozhodcovská zmluva je formulovaná alternatívne, teda dáva zmluvným stranám na výber, na ktorý rozhodcovský, resp. všeobecný súd sa v prípade sporu obráti s tým, že možnosť výberu má nielen dodávateľ, ale aj spotrebiteľ. Právnu úpravou boli rozšírené prostriedky obrany, ktoré umožňujú spotrebiteľovi, aby podal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku dokonca až v lehote na podanie námietok proti exekúcii (§ 48 ods. 2 Exekučného poriadku). V zmysle zák. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní ust. § 3 ods. 6 cit. zák. spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobmedzuje právo spotrebiteľa obrátiť sa na súd. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp.zn. 3 MCdo 11/2011 zo dňa 26. septembra 2011. V zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd má oprávnený právo, aby vecne príslušný súd priznal jeho nároku ochranu spôsobom a v rozsahu, aký ustanovuje zákon. Dodal, že namietaným postupom a rozhodnutím súdu došlo k neoprávnenému zásahu do základného práva oprávneného na súdnu ochranu a k porušeniu princípov právnej istoty, čím bolo oprávnenému znemožnené efektívne uspokojenie jeho pohľadávky v exekučnom konaní. Na záver dodal, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nepresvedčivé, bez jasnej a zrozumiteľnej úvahy súdu pri aplikácii relevantných ustanovení právnych predpisov na konkrétny právny vzťah, ktorý by mal oporu v skutkovom stave vyplývajúcom zo súdneho spisu. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec na podklade podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom znení (ďalej len "CSP") a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť. Odvolací súd tak rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 CSP, keď v danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

5. Exekučné konanie vo veci začalo dňa 01.03.2017.

6. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) a § 39 ods. 4. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti je prípustné odvolanie.

7. Podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory, a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

8. Súd prvej inštancie správne uviedol, že zmluvu o úvere je potrebné posudzovať podľa ustanovení o spotrebiteľskom práve. V spotrebiteľských veciach je pomerne časté, že súd môže prvýkrát poskytnúť spotrebiteľovi z úradnej povinnosti (teda bez akejkoľvek procesnej aktivity spotrebiteľa) účinnú spravodlivú ochranu jeho práv až po podaní návrhu na exekúciu rozhodcovského rozsudku. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je totiž to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý oprávneným túto charakteristiku spĺňa.

9. Ustanovenie § 44 ods. 2, 3 Exekučného poriadku ukladá exekučnému súdu pri rozhodovaní o udelení poverenia na vykonanie exekúcie preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom, a to po stránke formálnej a materiálnej, teda i to, či rozhodnutie bolo vydané orgánom oprávneným na jeho vydanie (či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi predpismi).

10. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

11. Podľa ods. 2 cit. zák. za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

12. Podľa ods. 3 cit. zák. ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

13. V súvislosti so skúmaním podmienky v exekučnom konaní, a to (nedostatku) právomoci rozhodcovského súdu (rozhodcu), pokiaľ sa rozhodcovské konanie týka sporu zo spotrebiteľského právneho vzťahu, ustanovenia zákona o rozhodcovskom konaní, ktoré umožňujú účastníkovi tohto konania, aby namietal nedostatok právomoci rozhodcovského súdu pre neexistenciu alebo neplatnosť rozhodcovskej zmluvy v žalobe na príslušnom všeobecnom súde (§ 40 ods. 1 písm. c/), skúmanie tejto právomoci exekučným súdom v exekučnom konaní nevyučuje (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. januára 2013 sp.zn. 6 M Cdo 9/2012). To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci neúčinnosť, a teda nezáväznosť tohto exekučného titulu. V tejto súvislosti zdôraznil princíp "vigilantibus iura scripta sunt" v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností), ktorý ustupuje dôležitejšiemu princípu, a tým je ochrana práv spotrebiteľa.

14. Na podporu tohto názoru odvolací súd poukazuje tiež na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora, ktorý v rozhodnutí C - 168/05 uviedol, že na rozhodcovský rozsudok v spore zo spotrebiteľskej zmluvy má súd kedykoľvek z úradnej povinnosti prihliadnuť z hľadiska jeho platnosti, resp. nulity takého rozhodcovského rozhodnutia a nie je potrebné jeho prípadné zrušenie postupom podľa vnútroštátnych predpisov.

15. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (viď. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. januára 2013, sp.zn. 6 M Cdo 9/2012). Nakoľko nebolo preukázané, že by boli tieto podmienky splnené, rozhodcovská zmluva sa nepovažuje za dojednanú individuálne.

16. Poučenie povinného o dôsledkoch uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy s tým, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 3.1 rozhodcovskej zmluvy na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu, nie je možné považovať za kvalifikované vysvetlenie vážnych dôsledkov rozhodcovského konania, poukázania na rozdiely oproti rozhodovaniu na všeobecnom súde a ponechanie spotrebiteľovi za primeraných okolností možnosť sa rozhodnúť vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve. Ide len o zostručenie obsahu rozhodcovskej zmluvy v tom smere, že oprávnený povinnému uviedol, že bude rozhodovať rozhodcovský súd vybraný oprávneným, a že spor môže byť rozhodovaný aj v súdnom konaní. Uvedené tak nemá za následok, že rozhodcovská doložka bola dojednaná individuálne.

17. Exekučný titul vydaný v rozhodcovskom konaní rozhodcovským súdom, ktorý založil svoju právomoc na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul vydaný v súlade so zákonom.

18. Odvolací súd uzatvára, že súd prvej inštancie v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku a správne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2,3 Exekučného poriadku).

19. Rovnako je potrebné uviesť, že rozhodcovský rozsudok nezakladá prekážku res iudicata, ktorá by bránila tomu, aby vec bola opätovne prejednaná. Neplatná rozhodcovská zmluva nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie a ani na vydanie rozhodnutia, keďže v danom prípade ide o nulitný právny akt. Nič preto nebráni oprávnenému, aby si svoje právo uplatnil v konaní pred všeobecným súdom.

20. Na základe uvedených skutočností odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).